

DRET CIVIL I (2004-2005) INTRODUCCIÓ

TEMA 1. EL DRET CIVIL

1. El dret civil en l'ordenament jurídic privat: 1.1. Delimitació del concepte de Dret Civil; 1.2. El dret civil en el marc de la dicotomia dret públic-dret privat; 1.3. Les matèries de dret civil; 2. La codificació civil espanyola: antecedents i projectes. El Codi Civil espanyol; 3. La pluralitat d'ordenaments civils. Competències legislatives en matèria de les Comunitats Autònomes; 4. La codificació civil catalana: situació actual. El Codi Civil de Catalunya.

TEMA 2. LES FONTS DEL DRET CIVIL

1. Concepte i classes de fonts; 2. Competència en matèria de fonts del Dret; 3. La Llei; 4. El costum; 5. Els principis generals del dret; 6. La jurisprudència; 7. La supletorietat del Codi Civil espanyol.

TEMA 3. ÀMBIT I EFICÀCIA DE LA NORMA CIVIL

1. Àmbit espacial de les normes; 2. Eficàcia temporal de les normes: 2.1. Entrada en vigor; 2.2. Pèrdua de vigor; 2.3. La retroactivitat; 2.4. La transitorietat; 3. L'eficàcia de les normes: 3.1. La subjecció a l'ordenament i a la llei; 3.2. La ignorància de la llei; 3.3. L'error de dret; 3.4. L'exclusió voluntària de la llei; 4. L'eficàcia sancionadora: 4.1. La nul·litat; 4.2. El frau a la llei.

TEMA 4. APLICACIÓ I INTERPRETACIÓ DE LA NORMA CIVIL

1. L'aplicació de les normes; 2. La interpretació: 2.1. Objecte i finalitat; 2.2. Classes d'interpretació; 2.3. Mitjans d'interpretació; 3. La integració; 4. L'analogia; 5. La tradició jurídica catalana i la jurisprudència; 6. L'equitat

ELS SUBJECTES DE DRET

TEMA 5. LA PERSONALITAT

1. La personalitat: 1.1 Classes de persones; 1.2 Capacitat jurídica i capacitat d'obrar; 1.3 Les capacitats especials i les prohibicions; 2. Inici de la personalitat: Requisits del naixement; 2.1 La prova del naixement; 2.2 La protecció jurídica del *nasciturus* i del *concepturus*; 3. Final de la personalitat; 3.1 La mort; 3.2 La prova de la mort; 3.3 Comoriència i premoriència.

TEMA 6. LES CONDICIONS DE LA PERSONA

1. L'estat civil: concepte i caràcters; 2. Els estats civils tradicionals i les condicions personals emergents; 3. Els títols d'estat civil; 4. Constància registral de les condicions de les persones: 4.1 El Registre Civil: concepte i organització; 4.2 Les anotacions del Registre Civil; 4.3. El Procediment registral; 4.4 La rectificació de les anotacions del Registre; 4.5 El canvi de nom i de sexe; 4.6 La publicitat formal del Registre.

TEMA 7. L'EDAT

1. L'edat: transcendència jurídica; 2. El còmput de l'edat; 3. La minoria d'edat: situació jurídica del menor: 3.1. La representació del menor; 3.2. Capacitat de obrar del menor; 3.3. Responsabilitat. - 4. Emancipació: concepte: 4.1. Causes: 4.1.1. Emancipació per concessió dels titulars de la potestat; 4.1.2. Emancipació per concessió judicial; 4.1.3. Emancipació per matrimoni; 4.1.4. Emancipació per habilitació d'edat; 4.1.5. El menor de vida independent; 4.2. Efectes de l'emancipació : l'art. 159 CF.- 5. La majoria d'edat.

TEMA 8. LA INCAPACITACIÓ I LA LIMITACIÓ DE CAPACITAT

1. La incapacitació: concepte i significat; 1.2. Causes: malalties i deficiències; 1.3. Persones que poden ser incapacitades. -2. Procediment d'incapacitació: 2.1. La sentència d'incapacitació: Efectes; 2.2. Modificació i extinció; 2.3. L'internament de l'incapaç. -3. La limitació de capacitat per prodigalitat: concepte; 3.1. Procediment; 3.2. Eficàcia de la declaració; 3.3. Modificació i extinció. -4. La situació jurídica del concursat.

TEMA 9. LA POTESTAT DELS PARES

1. Concepte i caràcters. -2. Titularitat i Exercici. -3. Contingut de la potestat: 3.1. Contingut personal; 3.2. Contingut patrimonial; 3.3. Representació legal. -4. Privació i Suspensió de la potestat. -5. Extinció. -6. La potestat prorrogada.

TEMA 10. INSTITUCIONS DE GUARDA I PROTECCIÓ

1. Caracterització general; 2. Els menors en situació de desemparament: 2.1. La declaració de desemparament; 2.2. Les mesures de protecció; 2.3. La guarda; 2. 4. L'acolliment. -3. La tutela ordinària: 3.1. Persones subjectes i òrgans de la tutela; 3.2. Delació i constitució; 3.3. Capacitat, excuses i remoció del tutor; 3.4. Contingut i exercici de la tutela; 3.5. El consell de la tutela; 3.6. Extinció. -4. La curatela: 4.1. La curatela dels menors; 4.2. La curatela del pròdig; 4.3. La curatela de la incapacitat. -5. L'advocat defensor judicial. -6. El guardador de fet. -7. Els administradors especials

TEMA 11. LOCALITZACIÓ DE LA PERSONA

1. El domicili: 1.1 Concepte i classes; 1.2 El domicili electiu; 1.3 Pluralitat de domicilis; 1.4 Residència i parador; 1.5 El domicili familiar. -2. L'absència: 2.1 Caracterització general; 2.2 La situació de desaparegut. -3. L'absència legal: 3.1 Concepte i pressuposts; 3.2 La representació; 3.3 La situació jurídica de l'absent; 3.4 Fi i constància registral. -4. La declaració de defunció: 4.1 Concepte, supòsits i efectes; 4.2 Revocació de la declaració; 4.3 Constància registral.

TEMA 12. EL VEÏNATGE CIVIL

1. El veïnatge civil: concepte i tipus. -2. Adquisició del veïnatge: 2.1. Adquisició per filiació; 2.2. Adquisició del veïnatge d'un lloc. -3. Canvi o modificació: 3.1. Modificació per opció; 3.2. Modificació per residència. -4. Conservació, pèrdua i recuperació. -5. Veïnatge civil i nacionalitat. -6. Prova del veïnatge civil.

TEMA 13. ELS BÉNS DE LA PERSONALITAT (I)

1. Els drets de la personalitat: concepte, naturalesa i caràcters. 2. Drets en l'esfera física: 2.1 El dret a la vida; 2.2 El dret a la integritat física. 3. Els drets a la informació concernent a la salut i l'autonomia del pacient: 3.1 El dret a l'autonomia del pacient; 3.2 Els documents de voluntats anticipades; 3.3 El tractament de la documentació clínica.

TEMA 14. ELS BÉNS DE LA PERSONALITAT (II)

1. Drets en l'esfera moral. El dret al nom. 2. El dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge. 3. El dret de rectificació. 4. La protecció davant el tractament informàtic de les dades de caràcter personal. 5. El dret moral d'autor.

TEMA 15. LA PERSONA JURÍDICA . LES ASSOCIACIONS

1. La persona jurídica en general: 1.1. Concepte i regulació; 1.2. Classes de persones jurídiques; 1.3. Adquisició de la personalitat jurídica; 1.4. Capacitat; 1.5. Domicili, veïnatge i nacionalitat; 1.6. Extinció. -2. Les associacions: 2.1. Concepte; 2.2. Classes; 2.3. Constitució; 2.4. Òrgans i funcionament; 2.5. Els associats; 2.6. Règim econòmic; 2.7. Suspensió i dissolució.

TEMA 16. LA PERSONA JURÍDICA. LES FUNDACIONS

1. Les fundacions: 1.1. Qüestions generals; 1.2. Normes reguladores; 1.3. Classes. -2. Concepte i Estructura: 2.1. Noció; 2.2. Els subjectes; 2.3. La finalitat. -3. Constitució: 3.1. Modalitats; 3.2. L'escriptura de constitució; 3.3. La dotació; 3.4. Adquisició de personalitat- 4. Règim: 4.1. El Patronat; 4.2. El Protectorat; 4.3 Règim econòmic. -5. Fusió, escissió i extinció. -6. Els ens sense personalitat jurídica

EL DRET SUBJECTIU I LA RELACIÓ JURÍDICA

TEMA 17. LA RELACIÓ JURÍDICA I EL DRET SUBJECTIU

1. La relació jurídica: Concepte i caràcters: 1.1. Classes; 1.2. Estructura. -2. El dret subjectiu: Concepte; 2.1. Característiques. -3. Estructura del dret subjectiu: 3.1. Subjectes; 3.2. Objecte; 3.3. Contingut. -4. Classes de dret subjectiu. -5. Situacions jurídiques secundàries. -6. Adquisició, successió i transmissió del dret subjectiu: 6.1. Modificació i extinció. -7. L'exercici del dret subjectiu: 7.1. El principi de bona fe; 7.2. L'abús de dret.

TEMA 18. ELS BÉNS PATRIMONIALS

1. Coses, béns i objecte del dret. -2. Classes de béns. -3. Concepte de finca. -4. Fruits despeses i millors. -5. El patrimoni: concepte, caràcters i funcions: 5.1. Configuració i contingut del patrimoni; 5.2. Tipus de patrimoni.

TEMA 19. EL TEMPS EN EL DRET CIVIL

1. El transcurs del temps: 1. 1. Les unitats de temps; 1.2. Les formes de còmput. -2. La prescripció extintiva: 2.1. Fonament i objecte; 2.2. Caràcters i subjectes; 2.3. Els terminis de prescripció; 2.4. Començament del termini i còmput; 2.5. Interrupció i suspensió. 2.6. La renúncia. - 3. La caducitat: 3.1. Concepte, objecte i caràcters; 3.2. Règim jurídic. -4. La preclusió

DRET D'OBLIGACIONS

TEMA 20. L'OBLIGACIÓ, SUBJECTES I OBJECTE

1. La relació obligatòria: 1.1. Concepte; 1.2. Característiques; 1.3. Elements: el deïbit i la responsabilitat; 1.3. L'obligació natural.- 2. Les fonts de l'obligació: 2.1. Concepte i enumeració; 2.2. La declaració de voluntat unilateral; 2.3. L'enriquiment injustificat.- 3. Els subjectes de la relació obligatòria: 3.1. Parts i subjectes; 3.2. Determinació dels

subjectes.- 4. Posició creditora: 4. 1. Concepte; 4.2. Contingut del dret de crèdit.- 5. La posició deutora: 5.1. Concepte; 5.2. Contingut del deute.- 6. Pluralitat de subjectes.

TEMA 21. OBJECTE DE L'OBLIGACIÓ I CLASSES D'OBLIGACIONS

1. Objecte de la relació obligatòria: 1. 1. Concepte, la prestació; 1.2. Requisits; 1.3. La patrimonialitat.- 2. Obligacions de donar, fer i no fer; de mitjans i de resultat.- 3.- Obligacions genèriques i específiques.- 4. Obligació alternativa. L'obligació facultativa.- 5. La divisibilitat i la indivisibilitat de la prestació.- 6. Obligacions líquides i ilíquides.- 7. Obligacions principals i accessòries.

TEMA 22. OBLIGACIONS DE DINER

1. El diner, la moneda i el sistema monetari: 1.1. Concepte i funcions del diner; 1.2. Classes de diner; 1.3. El diner. Els seus caràcters; 1.3. Nostre sistema monetari.- 2. Els deutes de diner: 2.1. Concepte; 2.2. Classes; 2.3. L'obligació en moneda estrangera: concepte, règim.- 3. El deute d'interessos: 3.1. Concepte; 3.2. Classes; 3.4. Quantia i pagament. L'anatocisme.- 4. Les alteracions del valor de la moneda: 4.1. Nominalisme i valorisme; 4.2. Clàusules d'estabilització.

TEMA 23. UNITAT I PLURALITAT DE VINCLES

1. La concurrència d'obligacions: 1.1. Obligació única i pluralitat d'obligacions; 2. Obligacions recíproques o sinal·lagmàtiques: 2.1. Concepte; 2.2. L'"*exceptio non adimplendi contractus*"; 2.3. Règim de la mora; 2.4. Els riscos.- 4. La resolució per incompliment: l'article 1124 del Codi Civil.

TEMA 24. CIRCUMSTÀNCIES DE LA RELACIÓ OBLIGATÒRIA

1. Circumstàncies de l'obligació.- 2. Lloc de la relació obligatòria.- 3. El temps.: 3.1. La determinació temporal; 3.2. Obligacions instantànies i duradores; 3.3. L'obligació a termini.- 4. L'obligació condicional: 4.1. Concepte, funció, classes; 4.2. Compliment i incompliment de la condició.- 5. Règim de la condició suspensiva.- 6. Règim de la condició resolutòria.- 7. L'obligació modal.

TEMA 25. EL PAGAMENT O COMPLIMENT DE L'OBLIGACIÓ

1. El pagament: 1.1. Concepte; 1.2. Funcions; 1.3. Naturalesa jurídica; 1.4. Requisits.- 2. Requisits objectius: 2.1. Identitat; 2.2. Integritat; 2.3. Indivisibilitat.; 2.4. Lloc i temps.- 3. Subjectes del pagament: 3.1. El *solvens*; 3.2. El *accipiens*; 3.3. El pagament de tercer: règim; 3.4. El pagament a persona distinta del creditor: supòsits.- 4. El pagament per mitjà de targes de crèdit.- 5. Prova i despeses del pagament.- 6. La imputació de pagaments: concepte, pressupòsits, criteris.- 7. El cobrament de l'indegut: concepte, pressupòsits, l'acció de restitució, la prova.

TEMA 26. ELS SUBROGATS DEL COMPLIMENT

1. Els subrogats del compliment.- 2. La consignació: concepte, requisits i efectes.- 3. La compensació: concepte, classes i règim jurídic.- 4. La dació en pagament: concepte, naturalesa jurídica, efectes.- 5. El pagament per cessió de béns.

TEMA 27. L'INCOMPLIMENT DE L'OBLIGACIÓ I LA RESPONSABILITAT CONTRACTUAL

1. Concepte i causes d'incompliment.- 2. La mora del deutor: 2.1. Concepte; 2.2. Requisits; 2.3. Efectes.- 3. Compliment defectuós: 3.1. Supòsits; 3.2. Efectes.- 4. L'incompliment definitiu.- 5. La lesió del crèdit: 5.1. Remeis; 5.2. La responsabilitat

civil; 5.3. La lesió del crèdit per actes de tercer.- 6. Imputabilitat: del creditor, la mora *accipiendi*.- 7. La responsabilitat per l'incompliment imputable.

TEMA 28. LA PROTECCIÓ DEL CRÈDIT

1. Mitjans de tutela i protecció del crèdit.- 2. Responsabilitat patrimonial i execució forçosa singular, l'acció de compliment.- 3. L'acció directa.- 4. L'acció subrogatòria.- 5. L'acció revocatòria o pauliana. L'acció de revocació de donacions. Art. 340.3 CDCC.- 6. La pluralitat de creditors: els privilegis. Classificació i prelació.

TEMA 29. MODIFICACIÓ DE LA RELACIÓ OBLIGATÒRIA

1. La modificació: concepte i tipus.- 2. La novació: 2.1. Concepte i requisits; 2.2. Efectes.- 3. El canvi de creditor: 3.1. La cessió de crèdits; 3.2. La subrogació.- 4. La transmissió passiva de l'obligació: 4.1. Concepte; 4.2. Modalitats i efectes comuns.

TEMA 30. LES GARANTIES DE L'OBLIGACIÓ

1. Les garanties de l'obligació: concepte i naturalesa jurídica.- 2. La pena convencional: concepte i règim jurídic.- 3. Les arres: concepte, classes i règim jurídic.- 4. El dret de retenció: concepte, fonament, naturalesa jurídica. Llei 19/2002, de 5 de juliol, de drets reals de garantia.

TEMA 31. EXTINCIÓ DE L'OBLIGACIÓ

1. Causes.- 2. La impossibilitat sobrevinguda.- 3. Mutuo disenso.- 4. Denúncia per voluntat unilateral.- 5. La condonació o remissió.- 6. La confusió.

TEMA 32. LA PLURALITAT DE SUBJECTES

1. Pluralitat de subjectes i modalitats de concurrència.- 2. Obligacions parciàries: concepte. Règim jurídic dels crèdits i dels deutes.- 3. Les obligacions mancomunades: 3.1. Concepte; 3.2. El crèdit mancomutat; 3.3. El deute mancomutat.- 4. Les obligacions solidàries: 4.1. Concepte; 4.2. Règim jurídic del crèdit solidari; 4.3. Règim jurídic del deute solidaris.

TEMA 33. LA RESPONSABILITAT EXTRA CONTRACTUAL

1. La responsabilitat civil extracontractual: concepte i funció.- 2. Responsabilitat penal i responsabilitat civil.- 3. Pressupòsits de la responsabilitat civil. Prescripció de l'acció.- 4. Prevenció de la responsabilitat.- 5. Responsabilitat per fet aliè. Responsabilitat pels danys causats pels animals i les coses.- 6. Règims especials de responsabilitat. Responsabilitat i medi ambient.

BIBLIOGRAFIA

És imprescindible la legislació vigent referent a la matèria d'aquest programa, concretament:

La Legislació Civil Catalana: Codi Civil de Catalunya i legislació complementària
Codi Civil espanyol
Llei i Reglament del Registre Civil

Manuale

1. "Parte General y Derecho de la Persona vigente en Cataluña".
Mª Del Carmen Gete-Alonso- María Ysàs Solanes-Judith Solé Resina.
Ed. Cálamo. Barcelona, 2004.

2. “Institucions del Dret Civil de Catalunya. Vol. 1. Introducció i part general. Obligacions i contractes. Drets reals”.
Puig Ferriol, Ll. – Roca Trias, E.
Ed. Tirant lo Blanch. 5ª ed. 1998.
3. “Manual de Derecho Civil I. Introducción y Derecho de la persona.”
Puig Ferriol, Ll. – Geste-Alonso Calera, C. - Gil Rodríguez, J. – Hualde Sanchez.
Ed. Marcial Pons. Madrid 1997-1998.
4. “Manual de Derecho Civil II. Derecho de obligaciones. Responsabilidad Civil. Teoría general del contrato”.
Puig Ferriol, Ll. – Geste-Alonso Calera, C. – Gil Rodríguez, J. – Hualde Sánchez.
Edit. Marcial Pons. Madrid, 2000.
5. “Derecho Civil. Introducción y parte general”
Albaladejo, M.
Ed. Bosch. Barcelona 1996.
6. “Derecho Civil II. Derecho de Obligaciones. La obligación y el contrato en general”
Albaladejo, M.
Ed. Bosch. Barcelona 1997.
7. “Sistema de Derecho Civil I. Introducción. Derecho de la persona. Autonomía privada. Persona jurídica”.
Diez-Picazo, L. – Gullón Ballesteros, A.
Ed. Tecnos, 1997.
8. Sistema de Derecho Civil, vol. 2º. El contrato en general. La relación obligatoria contratos en especial, cuasicontratos”.
Diez-Picazo, L. – Gullón Ballesteros, A.
Ed. Tecnos. 2000. Reinpresión ed. 1999.
9. “Derecho Civil I. Parte general”.
Lopez, A. - Montés Penadés, V.
Ed. Tirant lo Blanch. Valencia, 1996
10. “Derecho Civil. Derecho de obligaciones y contratos”.
Valpuesta Fernández.
Ed. Tirant lo Blanch. Valencia 1994.
11. “Parte general del Derecho Civil”.
Lacruz Berdejo, J.L.
Ed. Dykinson 1998-1999.
12. “Derecho de obligaciones. Vol. 1”.
Lacruz Berdejo, J. L.
Ed. Bosch, 1997.
13. “Fundamentos del Derecho Civil. Patrimonial II. Las relaciones obligatorias”.
Diez-Picazo, L.
Ed. Civitas. 5ª ed. 1996.

També són útils les obres col·lectives de Comentaris al Codi Civil (la consulta a l'article corresponent):

- Comentario al CC y Compilaciones Forales. EDERSA. Madrid 1979-1995.
- Comentario del CC. Ministerio de Justicia. Madrid 1991-1992.

A l'inici del curs el professor responsable del mateix indicarà les formes d'avaluació.